

BAŞ YAZI

Sayın Okurlar,

Bu sayımızda, üyelerimizi yakından ilgilendiren iki konuya değinmek istiyoruz. Yan ödemeler ve yeraltı vergi muafiyeti...

İş güçlüğü, iş riski ve teminindeki güçlük adları altında ödenen yan ödemeler, her yıl bütçe kanunda belirtilen sınırlar ve Bakanlar Kurulu'nca saptanan esaslar üzerine kuruluşlarca hazırlanmakta ve ilgili Bakanın onayı ile yürürlük kazanmaktadır.

Sorun tüm teknik elemnları ilgilendirdiğinden konu TMMOB düzeyinde ele alınmış ve 29.3.1976, 4.5.1976 ve 16.6.1976 tarihlerinde yapılan açıklamalarda odaların ortak görüş ve önerileri kamu oyuna açıklanmıştı. Bütçe Kanunu'nun yürürlüğe girişinden bu yana 5 aya yakın bir süre geçtiği halde henüz yan ödemeler yürürlüğe girmiş değildir. Edinilen bilgiler ise eleştirilerimizin haklı olduğunu ortaya koymaktadır. Nitekim önerilerimizin dikkate alınmadığı ve kuşkularımızın düşündüğümüzünde ötesinde büyük boyutlara erişeceği gözlenmeye başlanmıştır.

Resmi Gazete'de yayınlanan 1/12070 sayılı yan ödemeler kararnamesi; bu konuda daha önceleri defalarca açıklanan taleplerimize cevap vermediği gibi, çalışanlar arasında yapay çelişkiler yaratmakta, eşitlik prensibini zedelemekte ve çalışanları düşüncelerinden dolayı farklı uygulama yaparak baskı altında tutmaya yönelik anti - demokratik bir kararnamedir.

Bu kararname, eski kararnamede olduğu gibi yürütme organına sonsuz yetkiler vermiştir. Oysa geçtiğimiz yıllarda bu tür uygulamaların nedenli sorunlar getirdiği bilinen bir gerçektir.

Bu yan ödemeler kararnamesiyle devlet bünyesinde çalışanların inanınış, görüş ve düşüncelerine hükmetmek istenmektedir. Baskı aracı olarak kullanılacak, iktidar ve yönetimce istenmeyen kişilere rahatlıkla ekonomik ambargo uygulanabilecektir.

Anayasaya aykırı olan bu tutum, çalışanlar arasında suni güvensizlik ortamı yaratacak, böylece yürütme organına yan ödemeleri dilediğine, dilediği kadar verme yetkisinin tanınması, çalışanlar arasında ayırım yapılmasına neden olabilecektir.

Yan ödemelerin «görev unvanı» esas alınarak verilmesi ise eşit işe eşit ücret ilkesini kökünden zedelemektedir.

Kararnamede; «çalışanlar ancak görev sırasında veya görevden dolayı yararlanma, ya da sakatlanma sonucu alınan hastalık izinlerinde» yan ödeme alabilirler denmektedir. Bu durumda; meslek hastalıkları, diğer hastalıklar, yıllık izinler, mesleki toplantılara katılma gibi hallerde yan ödemeler kesilmekte ve memur sıkıntıya itilmektedir. Ayrıca yan ödemelerin maaşla birlikte vergilendirilmesiyle verilen ödentinin büyük bir bölümü geri alınmaktadır.

Oysa bazı meslek guruplarında yukarıda sözü edilen sorun, sorun olmaktan çıkmış ama ne hikmetse teknik personel ve memurlar dışında bırakılmıştır. Nitekim son olarak TBMM üyelerinin yan ödemelerinin ayrı vergilendirilmesi işlemi gündeme gelmiştir.

Sorunun palyatif tedbirlerle çözümlenmesi olanaksızdır. Güncel sorunlarımız için uğraşımızı sürdürürken, önemli bir konuyu gözden ırak tutmamak gerek. Yıllardır söylenenler ve süre gelen uygulamalar göstermişteki; sorunlarımızın çözümü, toplu sözleşmeli ve grevli sendikal haklarımızın kazanılmasıyla mümkün olacaktır.

İkinci konu ise; yeraltında çalışan üyelerimizi yakından ilgilendiren yeraltı vergi muafiyetidir.

Konu 193 sayılı gelir vergisi yasasında değişikliği gerektirdiğinden, sorun TBMM'nde çözümlenecek niteliktedir. Uğraşısı yıllarca önce başlayan ve günümüze kadar devam eden, ancak bu güne dek çözümlenemeyen bu konu halen TBMM gündeminde beklemektedir.

Aşağıda metni verilen değişiklik tasarısı Millet Meclisi Bütçe Plan Komisyonu'nca kabul edilen ve meclis gündemine alınan şeklidir.

«Toprak altı işletmesi halinde bulunan madenlerde cevher istih-sali ve bununla ilgili diğer bütün işlerde çalışan işçilerle yüksek mühendis, mühendis, jeolog, topoğraf ve diğer teknik personelin yeraltında çalıştıkları zamanlara ait ücretleri, (yüksek mühendis, mühendis, jeolog, topoğraf ve diğer teknise-lerin bu şekilde vergiden istisna edilecek ücret tutan) çıplak ücretinin yansını geçemez».

Görüldüğü gibi komisyonda kabul edilen şekliyle tasan sakıncalar taşımaktadır. Millet Meclisi'nde parantez içindeki bölüm çıkarılmazsa, yasa değişikliği bir yenilik getirmeyecek, değişiklikle öngörülen amaç gerçekleşmeyecektir.

Konuyu yakından izleyen yönetim kurulumuz. Millet Meclisi'nde yetkililerle yaptığı görüşmelerde konuyu bütün detaylarıyla anlatmış ve komisyon metnindeki aksaklıkları dile getirmiştir. Ayrıca yetkililerle yapılan görüşmelerde sorunun Meclisin tatile girmesinden önce ele alınarak görüşülmesi istenmiş, fakat buna olanak bulunamamıştır. Yönetim kurulumuz Zonguldak'ta yeraltı vergi muafiyetini konu alan bir form düzenlemeyi programlamış, ancak yukarıda da değinildiği gibi Meclisin tatile girmeden önce görüşülebilme şansı kalmadığından yapılması düşünülen form Sonbahara ertelenmiştir.

Yıllardır süregelen ve artık kangrenleşmeye yüz tutan, yapılan her türlü mücadele sonucu elde edilemeyen bu haklar bizleri birinci bölüm sonunda söylediklerimizi tekrarlamağa zorlamaktadır.

Teknik personelin günümüzde ve gelecekteki her türlü sorununun tek çözüm yolu vardır. TOPLU SÖZLEŞMELİ VE GREVLİ SENDİKAL HAKLAR...

Saygılarımızla
YÖNETİM KURULU